

APUSTUL SAN PABLUM KAY KARTATA KACH'ARQAN KULUSAS LLAQTAPI TIYAQKUNAMAN (KULUSINSIS)

¿Pitaq karqan San Pabluqa? Liyishun chay punta parti Rrumana, masta yach'ananchiq San Pablupaq.

¿Pikunapaqmi iskibrirqan kay libruta? Kay kartataqam iskibrirqan prubinsya Asyapa Kulusas llaqtambi tiyaq kriyiq masingunaman. Chay Kulusasqam karqan chay Ifisu llaqtapa 150 kilumitrus karupi. Chay Kulusaspiqam tiyarqan nasyun Isrrayilmanda kaqkuna, nasyun Grisyamanda kaqkunapis. Kinsapch'i Pablu Ifisupi yach'achikuptin, wakin kulusasinukuna Ifisman rishpa, uyashpa, Jisukristupi kriyirqanllapa. (Liyishun Ichus 19.10.) Pablu karsilpi kaykaptimmi, yach'achikuq masin Ipafras chay Kulusaspi tiyaqkunataqa yach'achirqan Jisukristupaq. Chaqa Ipafrasmi Kulusaspi tiyaq. Chayshina Ipafras yach'achikuptinmi, Kulusaspi wakin tiyaqkuna uyashpaqa, Jisukristupi kriyirqanllapa.

¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa? Chay kulusasinukuna Jisukristupi chayraq kriyishpaqam, ancha kushikushpa tandakaqlapa, Dyusta adurananllapa. Chaymandaqam wakin runakunaqa llullakushpa, suq laya duktrinatana yach'achirqan paykunata. Chaymi

Ipafrasqa rirqan Pabluta tapuq tukuy chay yach'achikushqambaq. Pabluqam chaypaq yach'ashpaqa, kach'arqan kay kartata, kunashpa chay Kulusaspi tiyaqkunata, chay llulla yach'achikuqkunata ama kriyinanllapa.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa?

Kul 1.1-8 niwanchiqllapa, Pablu Kulusaspi tiyaqkunata napaykushqambaq, paykunata alabashqambaq, Dyusta allita kasushqan-rayku.

Kul 1.9-2.5 niwanchiq, Jisukristuqam Dyuspa Churin kashqambaq; paypismi Taytan Dyusshina ancha pudirniyuq kashqambaq; Tayta Dyus Pabluta kach'ashqambaq, shumaq pakadu nutisyanda yach'achinambaq.

Kul 2.6-23 niwanchiq, Dyuspa wambranguna kashpa, Jisukristupi allita yuyakushpa, kawsananchiqllapa; ama dijananchiq, mana baliq duktrinayuqkuna ingañawananchiq.

Kul 3.1-4.6 niwanchiq, unay kawsashqanchiqshina amana kawsanananchiqllapa; ashwanri mushuq runa, mushuq warmi kashpa, suqwan suqwan kuyanakushpa, kawsananchiqllapa.

Kul 4.7-18 niwanchiq Pablu achka kriyiq masin-gunata napaykushpa, dispidishqambaq.

Pablum napaykurqan kulusasinukunata

1-2 Kuyashqay kriyiq masitakuna Kulusas llaqtapi tiyaqkuna, noqa Pablum masanchiq Timutiyuan kay kartata kach'amuni qamkuna

Jisukristupi allita kriyikunaman. Chaqa Tayta Dyus munaptinmi, Jisuspa apustulnин kani, qamkunata yach'achishunaypaq. Chaymi Dyusman mañakuni, tukuy imapi qamkunata yanapashunan, ama nimata manchashpachu, ashwan kushikushpa kawsanaykillapa.

Pablum Dyusman pagikurqan kriyiq masingu-napaq

³⁻⁴ Yach'ashqallapam kani: Qamkunash Siñurninchiq Jisukristupi ancha allita kriyishpa, yumbay kriyiq masinchiqkunata ancha kuyaykangillapa, nishpa. Chaymi ancha kushikushpa, Siñurninchiq Jisukristupa Taytan Dyusta mana shaykuq pagikunillapa. ⁵ Chayshinam qamkunaqa Jisukristupa allip shumaq nutisyanda yach'akushpa, ancha kuyanakungillapa. Chaymi tukuy shunqo kushikungillapa: Anaq sylupim paywan rinchiqllapa kawsaq, nishpa. ⁶ Chay shumaq nutisyata uyashpaqam, yach'akushqallapa kangi: Tayta Dyusmi allipta kuyawaqninchiq, ancha munan washawayninchiqta, nishpa. Chay yach'akushqayki diyamandapacham Dyusqa qamkunata yanapashushqa, mas allita paypi kriyinaykillapa. Chay shumaq nutisyataqam tukuy kay mundupi yach'achikuykanchiq. Chaymi qamkuna Jisukristupi kriyishqaykishina, achka uyakuqkunapis paypi kriiyikanllapa. Paykunaqam Dyuspaq ancha atun kusichashina. ⁷ Chay kuyashqay yach'achikuq masiy Ipafrasmandam qamkunaqa Jisuspaq allita yach'akushqallapa kangi. Chaqa payqa

Jisukristupa ancha allin sirbikuqnin kashpam, mana shaykuq yach'achishungillapa. ⁸ Payqam noqaykunataqa niwashqa: Santu Ispiritu Kulusasmanda kaqkunata yanapaptinmi, paykuna yumbay kriyiq masinchiqkunata allita kuyanllapa, nishpa.

⁹ Chaymi chayshina qamkunapaq yach'ashqayllapa diyamandapacha, mana shaykuq Dyusman mañakunillapa, Santu Ispiritunwan qamkunata ancha yanapashunan, pay munashqanda allita yach'anaykillapa, allin jwisyuyuq, ancha yach'ayniyuq kanaykillapa.

¹⁰ Chayshinaqam mañakunillapa, Siñurninchiq Jisukristu munashqanshina kawsanaykillapa, tukuy tyimpu payta kushichinaykillapa. Chayshina allitalla rurashpaqam, Tayta Dyusta shunqoykillapapi mas allita ringillapa riqsiq. ¹¹⁻¹² Chaymi payman mañakunillapa, pudirnинwan qamkunata yanapashunan, paypi ancha allita kriyishpa, payman pagikunaykillapa. Chayshina kriyishpaqam gesachashuptimbis, kushikushpa ringillapa agwantaq. Chaqa Dyuspa wambranguna kaptinchiqmi, payqa kamashqa, llipyaykaq luryapi irinsyayuq kananchiqllapa. ¹³ Dyabrum uchata rurachiwashqa karqanchiq. Piru Tayta Dyusmi chay dyabrumanda, uchanchiqmanda washawashqana kanchiq, kuyashqan Churin Jisukristutana kasunanchiqllapa.

¹⁴ Chaqa Jisukristu yawarninda ich'ashpa wañuptinmi, Tayta Dyusqa yumbay uchanchiqmanda pirdunawaqninchiq, washawashqa kanchiq.

Jisus wañushpam washawarqanchiqllapa

¹⁵ Jisuspa Taytan Dyustaqam mana atinchiqchu rikayta, mana kwirpuyuq kashqanrayku. Piru chayshina ispirit u kashpapismi, Churin Jisukristutaqa kwirpuyuqta nasichirqan kay mundupi. Chaymi Jisusta rikashpaqa, Tayta Dyustashina rikaykanchiq. Chayraykum Jisukristuqa tukuy ima rurashqanmanda masta balin. ¹⁶ Chaqa Tayta Dyusqam Churin Jisukristuqa kwirpuyuqta manaraq nasichishpa, kamachirqan:

—Ruray syiluta, pachata, tukuy imandinda, rikaypaqta, mana rikaypaqtapis. Ruraypis tukuy laya kamachikuq anjilkunata, chay tukuy ima rurashqayki qamta kasushunanllapa, nishpa.

¹⁷ Chaqa, manaraq nima kaptinmi, Jisukristuqa karqanna. Kanan kay pachata, syiluta, tukuy imandinda pay kwidaykaptinmi, mana chinganchu; manaqash' tukuy ima chinganmanna. ¹⁸ Chayshinallam Jisukristu paypi yumbay kriyiqkunata kawsachishpa, shumaqta kamachiwanchiq. Manchu umanchiqqa yumbay kwirpunchiqta kamachin. Chayshinallam Jisukristu paypi yumbay kriyiqkunata shumaqta kamachiwanchiq. Chaqa payqam yumbay wañuqmanda puntata tukuy tyimpupaq kawsamushqa, tukuy ima rurashqanmanda mas allin kamachikuq kanambaq. ¹⁹ Jisukristuqam tukuy imapi Tayta Dyusshinalla. Chaqa Tayta Dyusqam chayshina munarqan kanambaq. ²⁰ Kanan Tayta Dyusmi munashqa uchanchiqmanda washawayninchiqta. Chaymi Churin Jisusta kay pachaman kach'amurqan, yawarninda ich'ashpa

kruspi wañushqanrayku, pirdunawananchiq. Chaymi kay pachapi, anaq syilupi yumbay tiyaqkuna Tayta Dyuswan atinchiqllapa alliyayta.

21-22 Unayqam qamkunaqa uchakunata rurashpaqa, Dyusta kuntrarqaykillapa. Chaymi Dyuspaqqa furastirukunashina karqaykillapa. Piru kananqam Jisukristu kruspi wañushqanrayku, paywan yumbay alliyaqtaqa tukuy uchanchiqkunamanda pirdunawashqa kanchiq. Chayshinam rurashqa, paypa ñawpambi manana nima uchayuqchu kananchiqllapa.

23 Piru chayshina mana uchayuq kanaykipaqqa, Jisukristupa shumaq nutisyanda uyashpa, mana shaykuq paypi yuyakuyllapa: Paymi rin washawaq, nishpa. Amar akrakaychu chay kriyishqaykimandaqa. Chaqa chay shumaq nutisyandam tukuy kay mundupi yach'achikuykanllapa. Chaytallam noqa Pablupis yach'achikuykani.

Tayta Dyusmi Pabluta numbrashqa karqan, Jisuspi kriyiqkunata yach'achinan

24-25 Kananqam noqaqa qamkunata yach'achishushqayrayku kay karsilpi padisishpapis, kushikuni. Chaqa Jisukristupi yumbay kriyiqkunaqam paypa kwirpunshina. Chaymi ancha balin Jisukristushina chay kriyiq masinchiqkunapaq padisinaypaq. Chaqa Tayta Dyusmi numbrawashqa, paypi kriyiqkunata tukuy ima pay nishqanda yach'achinaypaq.

26 Tayta Dyusmi unaymandapacha paylla yuyashqandaqa mana pitapis nirqanchu. Piru kananqam paypi kriyiqkunataqa

yach'achiwashqana kanchiq chay pakadu mana nishqandaqa. ²⁷ Chay pakaduqam munan niyta: Dyusqash yumbayta munan washayta. Manash noqaykuna isrraylinu kaqkunatallachu munan washawayllapataqa, nishpa. Chaqa Churin Jisukristupa Ispiritunmi paypi yumbay kriyiqkunapi tiyan. Chaymi qamkuna mana isrraylinu kaqkunapis Jisuspi kriyishpaqa, luryapi paywan ringillapa kawsaq.

²⁸ Chaymi Dyus yanapawaptin, may atishqaykaman yumbayta kunashpa, yach'achinillapa Jisukristupaq, paypi tukuy shunqo kriyinanllapa, Dyuspa ñawpambi ancha allin, ancha yach'ayniyuq wambranguna kanambaqllapa. ²⁹ Chayraykum Jisukristu ancha yanapawaptin, paypa pudirninwan achka runata, warmita shayku shayku may atishqaykaman Jisukristupaq yach'achini.

2

¹ Munanim yach'anaykillapa: Noqam tukuy shunqo Dyusman qamkunapaq ancha mañakuni, nishpa. Chay Lawdisya llaqtapi tiyaqkunapaqpis, yumbay chay suq mana riqsiwaq kriyiq masinchiqpaqpismi ancha mañakuni. ² Mañakuniqam yumbay qamkuna, paykunapis suq yuyayniyuqlla kashpa, kuyanakushpa, ancha animadu kanaykillapa. Chayshina kashpaqam, ancha allita ringillapa riqsiq Tayta Dyuspa pakadu Churin Jisukristuta. ³ Chaqa Jisukristuqam noqanchiqkunapaqqqa ancha balin maski ch'aniyuq urumanda. Paylam atin yach'achiwayninchiqta Tayta Dyuslla

yach'ashqandaqa. ⁴ Kaykunataqam niykillapa, ama pipis, mishki mishki parlachishushpa, ingañashunanllapa. ⁵ Chaqa qamkunawan mana kashpapismi, kuyashushpa, ancha yuyaykillapa. Chaymi ancha kushikuni yach'ashpa: Qamkunash suq yuyayniyuqla kashpa, mana shaykuq kriyingillapa Jisukristupi, nishpa.

⁶ Chayri chay punta diyakunapi Siñurninchiq Jisukristupi kriyishqaykishina, paypi allita kriyishpa, kawsayllapa. ⁷ Suq planta allpapi allita ch'upakuqshinar qamkunapis Jisuspi ancha allita kriyayllapa, paymanda ama akrakashpachu. Chaqa chayshina kriyinaykillapam allita yach'akurqayki achka kriyiq masinchiqmanda. Chayri tukuy diya Dyusman ancha pagikushpa kawsayllapa.

Jisuspi kriyishpaqar, kayshina kawsashun

⁸ Kwidawkish kasungimanllapa mayqan mana baliq duktrinayuq yach'achikuqta. Chay laya yach'achikuqqam runakunapa mana baliq kustumbringunata, yuyayningunata munanllapa yach'achishuyta. Jisukristupa lijitimu nutisyandaqam mana yach'achikunllapachu.

⁹ Chaqa Siñurninchiq Jisukristu kwirpuyuq kashpapismi, tukuy imapi Tayta Dyusshinalla.

¹⁰ Kanan Jisukristuqam yumbay kamachikuq anjilkunamanda, dyablukunamanda mas pudirniyuq kamachikuq. Chaymi paypi allita kriyiptikillapa, ancha rin yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapa. ¹¹ Manchu runakuna kwirpumbi chay siñalta rurashpaqa,

wichukunllapa chay piti aychata. Chayshinallam qamkuna Jisukristupi kriyiptikiqa, pay kikin uchaykikunata surqoshp, wichukun bidaykimanda. Piru manam chay siñaltaqa rurashushqachu. Ashwanmi uchaykikunamanda pirdunashushqa. ¹² Noqanchiqkunaqam yakupi shutikushpaqa, Jisukristu pambahashqanshina karqanchiqllapa. Chaymandaqam yakumanda lluqshishpaqa, Jisukristu mushuqmanda kawsamushqanshina kanchiqllapa. Chaqa kriyirqanchiqmi: Dyusmi pudirninwan Jisusta wañushqanmanda kawsachimurqan, nishpa. ¹³ Qamkuna mana siñalniyuq kwirpuykípi kaqkunaqam unayqa uchata rurashpa, Dyuspa liyninda mana kasushpaqa, wañushqashina karqaykillapa. Piru kananqam Tayta Dyusqa mushuq bidatana qoshushqa. Chaqa Jisukristupi qamkuna kriyiptikiqam, yumbay uchaykimanda pirdunashushqa. ¹⁴ Suq runa sintinsyadu kaptinqam, juyisqa suq urdinda ruran, kastigadu kanambaq. (Chayshinallam noqanchiqkunapis uchayuq kashqanchiqrayku sintinsyaduna karqanchiq, jwisyu diyapi kastigadu kananchiqllapa.) Piru Tayta Dyusqam chay urdinda kruspi klabashpashina chingachirqan. Chaymi Jisukristupi kriyiqkunaqa manana sintinsyaduchu rinchiqllapa kaq, jwisyu diyapi kastigadu kananchiqqa. ¹⁵ Chayshina kruspi wañushpa, kawsamushpaqam, Jisukristu yumbay chay kamachikuq dyablukunata binsishpa, penqakushqata dijarqan. Chaqa paykunataqam prisukunatashina purichirqan yumbaypa ñawpambi.

Dyus munashqanda rurashpa kawsashun

¹⁶ Chayraykur ama ni pipis qamkunataqa jusgashunqachu, imatapis mikuptikillapa, ichu upyaptikillapaqa; ni rimashunqallapachu llullu killa fyistata ichu suq fyistikunata ichu samana diyakunata mana gwardaptikillapaqa.

¹⁷ Chaqa chay unay kustumbringunaqam ancha salqetata Jisukristupaq yach'achiwarqanchiq. Chaymi paypa llandunshinalla karqanllapa. Piru kananqam noqanchiqkunaqa allitana yach'anchiqllapa Jisukristu kikimbaq.

¹⁸ Chayri chay umildi tukuqkunata, anjilkuna aduraqkunataqa ama kasuylapachu. Chaqa paykunaqam yuyashqangunapi kriyishpa, ancha palanganuyashpa, ninllapa: “Tayta Dyusmi musqoypishina kaykunata yach'achiwashqa”, nishpa. Paykunata uyashpkish, pyirdingimanllapa primyuykita.

¹⁹ Chaqa paykunaqam Jisukristumanda akrakashpa, suq mana umayuq kwirpushinana kidanllapa. Piru Jisukristuqam umanchiqshina. Chaymi kwirpunshina kaptinchiq, pay animachiwanchiq, suqwan suqwan kuyanakushpa, Dyuspi mas allita kriyinanchiqllapa. Chaqa Tayta Dyusmi nishqa karqan, chayshina paypi masta masta kriyinanchiqllapa.

²⁰ Jisukristupim kriyishqallapa kangi. Chaymi pay wañushqanshina, qamkunapis wañushqashinana kangillapa, kay mundupa kustumbringunata amana ruranaykilapa. Chayshina kaptinqa, ġimaraykutaq runakunapa kustumbringunata kasushpa kawsangillapaqa?

²¹ Chaqa runakunam

qamkunata kamachishungillapa: “¡Ama chay imata rurayllapachu! ¡Ama chay imata mikuyllapachu! ¡Ama chay imata llamkayllapachu!” nishpa. ²² Yumbay chay kamachishushqanqam kamachiwanchiq mikuna upyana kusaspaqla. Chay layakunaqam das ushyakan. Manam duranchu. Chaqa runakunapa duktrinanmandallam chay layakunataqa kamachiwanchiq. ²³ Paykuna kamachikushqanqam ancha balinmanshina. Piru paykuna kikin munashqanshinallam Dyusta aduraykanllapa. Chaymi kamachikunllapa, ancha rrisakuq, ancha umildi tukushpa, kwirpunchiqta kastigananchiq. Piru yumbay chay rurashqanllapaqam mana yanapawanchiqchu, kwirpunchiqta sujitananchiqqa.

3

¹⁻² Tayta Dyusqam Churin Jisukristuta kawsachimushpa, noqanchiqkunatapis suq mushuq bidapaqna kawsachiwashqa kanchiq. Kanan Sifurninchiq Jisukristuqam luryapina Tayta Dyuspa allin ladumbi tiyaykan. Chayri luryapi kaqpaqla yuyashpa kawsashunllapa. Amanar kay mundupa kusasningunapaqqa yuyashpa kawsashunllapachu. ³ Chaqa noqanchiqkunaqam chay uchakunapaqqa wañushqashinana kanchiqllapa. Chaymi kananqa Jisukristupi allita kriyishpa, Tayta Dyuswanna kanchiqllapa. Piru mana kriyiqkunapaqqam kay mushuq bidanchiqqa pakadu. (Chaqa manam intyindinllapachu kay mushuq bidanchiqpaqqa.) ⁴ Piru Jisukristum

noqanchiqkunata kawsachiwanchiq. Chaymi pay llipyashpa shamuptinqa, noqanchiqkunapis paywan pulla rinchiqllapa llipyaq.

*Uchanchiqkunata dijashpaqam, mushuq
bidayuqna kanchiqllapa*

⁵ Chayri kay mundupi uchakuna kaqpaqqa wañushqashina kashunllapa. Sultiru kashpaqar, amaraq puñuychu warmiwanqa. Rrispituyuq kashpaqar, rrispituykiwanlla puñuy. Amar suqwanqa. Amar ni suq laya uchakunata rurayllapachu, kwirpuyki munashqandalla rurashpaqa. Imaykillapa kaptimbisri, ama mastaqa ancha munayllapachu. Chaqa chayshina munashpaqam, chay kusaskunata aduraykangi dyuskunatashina. ⁶ Yumbay chay laya uchayuqtaqam Dyusqa ancha rin kastigaq, payta mana kasushqanrayku. ⁷ Kanan Dyuspi manaraq kriyishpaqam, qamkunapis chay laya uchakunata rurashpa kawsarqaykillapa. ⁸ Piru kananqa dijayllapanu yumbay laya uchakunata. Amana piñakuyllapachu ni anyanakuyllapachu ni suqkunata dañachiyllapachu ni musyakuyllapachu ni mala palabrukunata rimayllapachu. ⁹ Amar pitapis ingañaychu. Chaqa chay laya uchaykillapaqam ancha mapa trapushina karqan. Piru kananqam chay unay millanaypaq uchaykillapataqa dijashqallapanu kangi. ¹⁰ Chaymi Jisukristupi kriyishpaqa, shumaqtana kawsaykangillapa, suq ancha shumaq mudanata mudakushqashina. Chaqa kananqam Dyusqa qamkunata yanapashushqa, yuyaynikipi payta mas allita riqsinaykillapa. ¹¹ Chaymi mana

yaqqa balinchu isrraylinu kananchiq ichu mana isrraylinu kananchiq, ni kwirpunchiqpi siñalniyuq kananchiq ni mana siñalniyuq kananchiq, ni furastiru kananchiq ni llaqta masikuna kananchiq, ni yach'ayniyuq kananchiq ni mana yach'ayniyuq kananchiq, ni randishqa kriyadu kananchiq ni mana kriyadu kananchiqllapa. Ashwanmi ancha balin Jisukristupi kriyinanchiqllapa. Chaqa Jisukristum yumbaymanda masta balin. Kanan Santu Ispiritunqam Jisuspi yumbay kriyiqkunapi tiyan.

¹² Tayta Dyusmi ancha kuyawaqninginchiq, akrawashqallapa kanchiq, paypa wambranguna kananchiqllapa. Chayri shumaqta kawsashun, suq ancha shumaq mudanayuqshina kananchiqllapa. Chayri chay iman faltaqkunata llakipashpa, imawambis yanapashunllapa. Umildi kashpa, ama piñakushpachu, ashwan suqkunata agwantashunllapa. ¹³ Chayshina agwantanakushpa, pirdunanakushun. Chaqa Jisukristum noqanchiqkunataqa pirdunawashqa kanchiq, ¿manachu? Chayri chayshinalla noqanchiqkunapis pirdunanakushun. ¹⁴ Piru tukuy imamandam mas alli kuyanakunanchiq. Chaqa chayshina kuyanakushpaqam, suq yuyayniyuqla rinchiqllapa kawsaq. ¹⁵ Chayri Tayta Dyus qamkunata yanapashunqa, shunqoykillapapi kushikushpa, yumbaywan shumaqta kawsashpa, suq kwirpushinalla kanaykillapa. Kanan Dyusta pagikushpa kawsayllapa.

¹⁶ Chayshinar Jisukristupa shumaq nutisyanda

ancha allita yach'akushpa, tukuy shunqo mana shaykuq kasuyllapa. Chayri ancha allita yach'achinakushpa suqni ki suqni kwan animachinakuy. Salmukunata, imnukunata, tukuy laya alabansakunata kantashpa, tukuy shunqo Dyusta pagikuylapa.¹⁷ Imatapis nishpa, ichu imatapis ruranayki kashpaqa, Jisukristu munashqanshinalla ruray, Tayta Dyusta pagikushpa, Churin Jisukristu yanapashuptin.

Jisukristupi kriyishpar, kayshina kawsashunllapa

¹⁸ Qosayuq warmikuna, qosaykita allita kasuy. Chaqa Siñurninchiqpi kriyishpaqam, ancha alli chayshina kasunaykillapa.¹⁹ Qamkuna warmiyuq runakunapis warmikita kuyay. Amar piñakushqa layaqa kamachiychu.

²⁰ Qamkuna wambrakunapis, taytaykita, mamaykita tukuy imapi shumaqta kasuyllapa, Tayta Dyusninchiq kushikunambaq.²¹ Qamkuna taytakunapis, wambraykillapata shumaqta kamachiyllapa. Amar dasqa anyayllapachu, ama syntishpa disanimakanan.

²² Qamkuna randishqa kriyadukuna, kay bidapiqa patrunnikillapata tukuy imapi allita kasuyllapa. Amar chapashushqan uraslla kasuqkuna tukuyllapachu. Ashwan Dyusta rrispitashpa, tukuy shunqo allipta kasuyllapa yuyashpa: Dyusmi tukuy uras rikawaykan, nishpa.²³ Chayri imata rurashpaqa kushikushpa, allin shunqoykiwan tukuy imata rurayllapa: Siñurniy Jisukristupaqmi ruraykani, nishpa. Piru amar runakunapaqlaqa rurayllapachu.²⁴ Chaqa

qamkunaqam yach'angillapa: Siñurninchiq Jisukristuta allita kasuptinchiqqam, suq bidapi Tayta Dyus rin qowaqninchiq ancha shumaq irinsyata, nishpa. ²⁵ Piru mayqanninchiq mana allikunata ruraptinchiqqam, rin kastigawaqninchiq. Chaqa Dyusqam mana ni mayqanda sawachashpachu, ashwan yumbayta allita rin jusgaq.

4

¹ Qamkuna, patrungunapis yuyayllapa: Noqapismi patrunniyuq kani anaq syilupi. Payqam allita rikawaykan, nishpa. Chayri allita rikashpa, shumaqta kamachiyllapa chay randishqa kriyaduykikunata.

² Yumbaynikir rikch'akashpa, allita yuyashpa, Dyusman mana shaykuq mañakushpa, payta pagikuyllapa. ³ Noqapaqpisri Dyusman mañakuyllapa. Chaqa Jisukristupa pakadu nutisyanda yach'achikushqayraykum kay karsilpiqa kani. Chayri mañakuyllapa, chay pakadu yuyashqambaq achka runata warmita atinaypaq yach'achiyyta. ⁴ Mañakuyllapapisri Dyus munashqanshina ancha klarituta Jisukristupaq yach'achikunaypaq.

⁵ Chay mana kriyiqkunawanri shumaqta kawsayllapa. Allitar tyimpuykita kwidayllapa, lugarniyuq kanayki, suqkunata yanapanayki, Jisukristupi kriyinanllapa. ⁶ Ancha animadu shumaqta paykunawan parlashpaqam, Dyuspaq imata tapushuptinllapa, allita yach'ayllapa, paykunata kuntistanayki.

San Pablum kartanda ushyashpa, kriyiq masin-gunata napaykurqan

⁷ Kuyashqanchiq yach'achikuq masinchiq Tikikutam qamkunaman kach'amuykani, noqapaq tukuy imata parlachishunan. Chaqa paymi noqaykunawan ancha allita Dyusninchiqta sirbishqa. ⁸ Chaymi payta kach'amuykani, imashina kaypi kashqayllapata nishushpa, qamkunata animachishunan. ⁹ Pullanmi shamumbis kuyashqanchiq masanchiq Unisimu. Paypismi ancha allita Siñurninchiq Jisukristuta kasun. Payqam qamkunapa llaqta masiki. Chay ishkay masanchiqtunam yumbayta rin parlachishuqllapa, imam kaypi pasawaykanllapa, nishpa.

¹⁰ Prisu masiy Aristarkupismi qamkunata napaykushungi. Birnabipa ayllun Markuspismi napaykushungillapa. Paypaqqam nishushqana kani: Qamkunaman shamuptinqar, shumaqta ch'ayachiyllapa, nishpa. ¹¹ Kriyiq masinchiq Jisuspismi qamkunata napaykushungi. Payllam Justupis shutin. [Nuta: *Chay Justu Jisusmi mana Jisukristuchu karqan.*] Yumbay isrraylinu kriyiq masiykunamandam paykunalla kaypi yanapawaykanllapa, chay mana kriyikunata animachishpa, Tayta Dyuspi kriyinanllapa. Paykunam ancha animachiwashqa, ama llakinaypaq. ¹² Jisukristuta sirbiq masiy Ipafraspismi, llaqta masikillapa kashpa, qamkunata napaykushungi. Paymi mana qonqashushpachu, Dyusman tukuy diya mana shaykuq ancha mañakun qamkunapaq. Chaqa ancham munan Jisukristupi allita kriyishpa,

payman intrigakashpa, Dyus munashqanda allita ruranaykillapa. ¹³ Noqaqam tistigu kani; Ipafrasqam qamkuna Kulusaspi tiyaqkunapaq, Lawdisya llaqtapi tiyaqkunapaq, Yirapulis llaqtapi tiyaqkunapaqpis ancha llakin. Chaymi ancha munan, shumaqta kushikushpa kawsanaykillapa. ¹⁴ Kay kuyashqanchiq duktur Lukasmi kriyiq masinchiq Dimaswan yumbaynikita napaykushungi.

¹⁵ Kriyiq masitakuna, waq Lawdisya llaqtapi kriyiq masinchiqkunata, waq kriyiq masinchiq Ninfasta, paypa wasimbi yumbay tandakaq kriyiq masinchiqkunatapis niyllapa: “Pablum napaykushungillapa”, nishpa. ¹⁶ Kay kartaytaqar yumbaynikipaq liyishpa, Lawdisya llaqtaman kach'ayllapa, waqpipis yumbay tandakaq kriyiq masinchiqkunapa ñawpambi liyinanllapa. Paykunamambismi suq kartata kach'ashqana kani. Chayri paykunaman chay kach'ashqay kartata mañachimushpa, yumbaynikipaq liiyillapa. ¹⁷ Kriyiq masinchiq Arkiputa niyllapa: “Jisukristum numbrashushqa, paypaq yach'achikunayki. Chayri allita kumpliy chay trabaju qoshushqanda”, nishpa.

¹⁸ Noqa Pablum kay partitalla kikiy makiyan iskibrishpa, napaykuykillapa. Amar qonqawash-pachu yuyayllapa: Pablum karsilpi, nishpa. ¡Ancha allin Tayta Dyusri tukuy imapi qamkunata yanapashunqa! ¡Chayshina kanqa!

**Mushuq Tistamintu
New Testament in Quechua, Cajamarca
(PE:qvc:Quechua, Cajamarca)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Cajamarca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Cajamarca [qvc], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Cajamarca

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

809e9444-d513-5b95-a161-6cfa1bf dc83d